

РЕЦЕНЗИЯ

За учебната дейност и научната продукция на доц. д-р инж. Сеня Петрова Терзиева, участваща в конкурс за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР” в научна област 1. „Педагогически науки”, научна специалност 1.3. „Педагогика на обучението по...” (Методика на обучението по химико-технологични дисциплини), обявен в Държавен вестник брой 4 от 15.01.2016г.

от проф. д.п.н. Емилия Миленкова Рангелова, хабилитирана в област на висшето образование 1. „Педагогически науки”, професионално направление 1.2. „Педагогика”, научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“, e-mail – erangelova@abv.bg

В конкурса за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР” в научната област „Педагогически науки”, научна специалност 1.3. „Педагогика на обучението по...” („Методика на обучението по химико-технологични дисциплини“), участва един кандидат – доц. д-р инж. Сеня Петрова Терзиева.

Анализът на преподавателска дейност и научната продукция на доц. д-р Сеня Петрова Терзиева е изцяло свързана с темата на конкурса. Тази трайна линия в преподавателската и научно-изследователската дейност на доц. Сеня Терзиева се потвърждава от цялостната ѝ дейност след завършване на висшето образование – магистър по «технология на неорганичните вещества» през 1986г. и специализация «Професионална педагогика» - през 1989г.

И дисертационният ѝ труд, защитен през 2002г. на тема: «Декларативният компонент на знанията при обучението по химични технологии», и научната специалност (05.07.03.) за получаване на научното звание „доцент” през 2003г., са свързани с темата на настоящия конкурс.

С темата на конкурса е свързана и цялата преподавателска дейност на доц. д-р Сеня Терзиева в Химико - технологичния и металургичен университет, където тя работи от 1990 година и продължава. Започва работа като асистент, по-късно - старши асистент и главен асистент, а от 2003 е избрана за доцент. В момента доц. Сеня Терзиева е зам. ректор по акредитацията и качеството на обучението на Химико технологичния и металургичен университет в София.

Доц. Сеня Терзиева е уважаван и желан преподавател. През последните 5 години тя е водила следните курсове в образователно-квалификационната степен „бакалавър“ и „магистър“ и в образователната и научна степен „доктор“: „Методика на обучението по общотехнически и специални учебни предмети“, „Организационно развитие и обучение на персонала“, „Бизнес психология“, „Психология на общуването“, „Педагогическа и възрастова психология“, „Университетско преподаване и научноизследователска дейност“. В момента чете лекции и води упражнения и в школата по „Инженерна педагогика“ по следните дисциплини: „Методика на обучението по общотехнически и специални учебни предмети“, „Педагогическа и възрастова психология“ и „Психология на общуването“.

Съдържателният анализ на преподаваните учебни дисциплини показва, че всички те са свързани с темата на конкурса.

Впечатлява умението на доц. д-р Сеня Терзиева да работи със студентите. Научен ръководител е на 1 успешно защитил докторант, на

двама докторанти, отчислени с право на защита и на повече от 50 успешно защитили дипломанти

Успоредно с това доц. д-р Сеня Терзиева участва активно в различни научни форуми на Университета и извън него. Тя е утвърден учен в областта на методиката на обучението по химия на бъдещи инженер-химици. Участва в 8 проекта, 4 от които са международни и 4 – национални. На 3 от проектите е координатор, на 1- експерт, а на 4 – ръководител.

Резултатите от проведените изследвания са отразени в монографията „Саморегулирано учене в академична среда“ и в мнозинството от представените статии.

В конкурса за професор доц. д-р Сеня Терзиева участва с 45 публикации, които, съобразно изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилника на Университета, са писани след получаване на научното звание „доцент“. Те се разпределят както следва: една монография; една глава от книга на чужд език, един учебник; една статия в списание с IF, 26 статии в реферирани списания без IF, 7 статии в специализирани издания с редактор, 3 статии в специализирани научни издания, публикувани на международни научни форуми в чужбина, 5 статии в специализирани научни издания, публикувани на международни научни форуми в България. Три от публикациите са самостоятелни, в 28 е водещият автор, в 12 е вторият автор, в една е третият автор и в една – петият автор. В документите за конкурса е представена една декларация за съавторското участие - на монографията. Отчитайки практиката във българските висши училища приемам, че идеите обосновани в публикациите, в които доц. Сеня Терзиева е водещият автор са нейни.

Съдържателният анализ на научната продукция на доц. д-р Сеня Петрова Терзиева показва, че тя изцяло е свързана с темата на конкурса.

Монографията „Саморегулирано учене в академична среда“ (Университетско издание „Св.Климент Охридски“, София-2015) е в съавторство, но водещият автор, който е написал 2/3 от труда, съобразно официалните документи, е доц. Сеня Терзиева. Това обстоятелство ми дава основание да приема, че основните тези и приноси в труда са нейни.

Трудът като цяло е съвременен отговор на изискванията на Болонския процес. Специално място е отделено на ролята и значимостта на саморегулираното учене в университетското образование. Емпирично е доказано влиянието на кредитната система върху саморегулираното учене на студенти от конкретни направления на инженерното образование. Убедително е очертана значимостта на саморегулираното учене за оптимално реализиране на университетското образование. Емпирично е доказана тезата, че образователните кредити трябва да се използват не само като административен механизъм за мобилност и прозрачност, но и да се включат в системата за количествено и качествено измерване на специфичния учебен процес във висшето училище.

Проведеното изследване показва, че „Ефективното прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити (извън административното, документалното), следва да се съпътства от разширяване и обогатяване на функциите на преподаването,.....да се разработва като част от политиките за оценяване и подобряване на качеството на обучението и академичния състав и да се проектира в системата за диференциране на оценките на приноса на преподавателите за качеството“(с. 174).

Трудът като цяло е принос в педагогическото познание и в методиката на обучението във висшето училище.

На този проблем са посветени и няколко статии на доц. Терзиева (№1, №4, №8, №9, №10, №12, №13, №14).

Другото основно направление на публикациите е свързано с методиката на работа за създаване на интегрирана среда за развитие на

комуникативни умения и компетенции у бъдещите инженери. Анализирана е комуникативната култура на студентите като ценност и педагогическа проекция. Очертани са измеренията на университета като комуникативна среда и вижданията на студентите по проблема (учебник и статии: №5, №6, №7).

Обосновавайки значимостта на многоезичието като политика на Европейския съюз, доц. Терзиева разкрива методиката за създаване на интерактивна среда с видеоуроци за изучаване на специализиран английски език в инженерни специалности. Специално внимание е отделено на методиката на използване на казуса в обучението по чужд език.

Очертано е мястото и ролята на екипната работа при преподаване на интердисциплинни курсове, при формиране на комуникативни компетенции за ползване на английски език в конкретна професионална среда. Водещата идея е да се интегрират учебни дисциплини и студентите да видят връзките и зависимостите на релевантните проблеми, да се провокира непрекъснато творческата им активност и позиция (статии: №19, №21, №23, №24, №31).

Специално внимание е отделено и на методиката за обвързване на професионалната подготовка на бъдещия инженер с бизнеса. Разкрити са съвременните проблеми и тенденции на релацията “ Университет- Бизнес “и мястото на кариерните центрове в този процес (статии №1, №3, 18, №22).

Направеният анализ е доказателство, че доц. д-р Сеня Терзиева се е вписала със собствен почерк в едно от значимите направления на педагогическата наука- методиката на обучение във висшето инженерно училище и има определен принос за нейното утвърждаване и развитие. Показател за това са и документираните 31 цитирания от различни автори и специалисти.

Основните приноси на доц. д-р Сеня Петрова Терзиева в педагогическото познание мога да очертая в следното:

Принос за педагогическата теория и практика и в частност за методиката на обучението по химия в инженерно висше училище е разработената цялостна, съвременна система за саморегулирано учене в академична среда.

Създадените и апробирани теоретични модели за саморегулирано учене в академична среда могат да се ползват в масовата практика на университетското обучение.

Принос за педагогическото познание е и разработената методика за изграждане на интегрирана среда в инженерно висше училище за формиране у студентите на езикови компетенции и интерес към бизнеса.

Принос е създадената и апробираната в практиката методика за екипна работа за преподаване на интердисциплинни курсове в инженерно висше училище.

Принос е и разработената система за оценяване и поддържане качеството на обучението на академичния състав в ХТМУ. Очертаната цялостната методика за измерване, анализиране и усъвършенстване на процесите, осигуряващи качеството на обучение може да бъде прилагана и от други университети.

Към доц. д-р Сеня Петрова Терзиева имам една бележка: необходимо е в бъдеще да се представят официални документи за личностното участие в екипните публикации, както това е направено за монографията «Саморегулирано учене в академична среда».

В заключение искам да подчертая, че цялостният анализ на учебната и научно-изследователска дейност на доц. д-р Сеня Петрова Терзиева впечатлява с високата компетентност и информираност в областта на Методиката на обучението по химико-технологични дисциплини в

съвременното висше инженерно училище, с умението ѝ експериментално да доказва иновационни педагогически решения на възникнали проблеми, както в теоретичен, така и в практико-приложен аспект.

Тя отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на минималните изисквания, отразени в Правилника на ХТМУ за неговото приложение.

Като имам предвид цялостния преподавателски и научно-изследователски статус на **доц. д-р инж. Сеня Петрова Терзиева**, предлагам, на уважаемите членове на научното жури и на уважаемите членове на Съвета на Департамента по хуманитарни науки, да ѝ присъдят академичната длъжност **ПРОФЕСОР** в научната област „Педагогически науки“, професионално направление „Педагогика“, специалност „Методика на обучението по химико-технологични дисциплини“.

27.04.2016г.

Рецензент:

София

/проф. д.п.н. Емилия Рангелова/